

לע"נ ברוך בענדיט וברכה גרוס ע"ה

WEEKLY PLANNER

פרשת השבוע צו דף השבוע מגילה כ"ה

פרנס השבוע לזכות לרפו"ש לשמואל יעקב בן עטא זלטא וחנה רחל בת יענטא

Dedications available, email R' Zacharia Adler - info@dafaweek.org

פרנס היום ↓ פרנס Follow any track ←	(א) עם מראי מקומות	(ב) אליבא דהלכתא	(ג) לימוד וחזרה (ד' פעמים) וחזרת מסכת תענית
יום ראשון לע"נ...	☐ דף כ"ה עמוד א' עם רש"י ותוס'	☐ דף כ"ה עמוד א' עם רש"י	☐ דף כ"ה עמוד א'
יום שני	☐ חזרה דף כ"ה עמוד א' בענין האומר יברכך טובים ע' מאירי מגילה (כה.) #1 ראש יוסף מגילה (כה.) #2	☐ דף כ"ה עמוד ב' עם רש"י בענין האומר מודים מודים משתקין אותן ע' שו"ע או"ח סי' קכא ס"ב ביאור הלכה סימן קכא מהדורת דרשו שם 6	☐ דף כ"ה עמוד ב'
יום שלישי	☐ דף כ"ה עמוד ב' עם רש"י ותוס' בענין האומר מודים מודים ע' תוספות ברכות (לד.) #3 פתח עינים מגילה (כה.) #4 מגן גיבורים שלטי גיבורים (סי' קכא) #5	☐ בענין האסור לבעול נכרית ע' שו"ת רבנו יוסף מסלוצק סימן נט	☐ חזרה א' דף כ"ה עמוד א'
יום רביעי	☐ חזרה דף כ"ה עמוד ב' בענין מילתא מילתא או פסוקא פסוקא ע' רש"י מגילה (כה.) ע"ש רשב"א ברכות (לג:) #6 דברי דוד ברכות (לג:) #7	☐ בענין מפטרין במרכבה בשבועות ע' לבוש אורח חיים סימן תצד' משנה ברורה או"ח תצד'	☐ חזרה א' דף כ"ה עמוד ב'
יום חמישי	☐ בענין ברכת כהנים לא מתרגמין ע' תוספות ר' יהודה החסיד ברכות (ח:) #8 מאירי מגילה (כה.) #9 צפנת פענח הל' תפילה (פ"י הל' יב') #10 הערה 575 על תוס' ר"י החסיד #11	☐ בענין ליצנותא של ע"ז ע' שו"ע יו"ד סי' קמז ס"ה ט"ז יו"ד קמז' ש"ך יו"ד קמז'	☐ חזרה ב' דף כ"ה עמוד א'
יום ששי	☐ בענין קורין אותן לשבח ע' הלכות ספר תורה גנזי מצרים (עמוד 35) #12 שו"ת אגרות משה או"ח ח"ג (סי' מא') #13	☐ בהמשך הענין ע' פיה"מ ספ"ה דגיטין מהדו' קפח פיה"מ ספ"ה דגיטין מהדו' אבן טבון בית לחם יהודה יו"ד קמז'	☐ חזרה ב' דף כ"ה עמוד ב'
שבת	☐ חזרה דף כ"ה מגילה ☐ חזרה דף כ"ה תענית	☐ חזרה דף כ"ה מגילה ☐ חזרה דף כ"ה תענית	☐ חזרה ג' דף כ"ה מגילה ☐ חזרה דף כ"ה תענית
הוספות	☐ חזרה דפים כ"ב-כ"ד מגילה ☐ שיעורי עיון על הדף ☐ בחינה על הדף		

לימוד מסכת מגילה מוקדש לע"נ ר' סנדר חיים זאב ב"ר יחיאל ישראל הירט ע"ה

לע"נ ברוך בענדיט וברכה גרוס ע"ה

1. מאירי מגילה (כה).

המשנה השמינית האומר יברכוך טובים וכי הכונה בה כשלפניה לבאר שצריך האדם להזהר בתפלתו ולשמור פתחי פיו משגיאה ואמר על האומר יברכוך טובים שהוא דרך מינות ופרשוה המפרשים בהרבה פנים מהם שפרשו על ברכת המזון ופירושו במלת טובים שבעים כענין ונשבע להם ונהיה טובים ומכיון לומר שעל השבעים לברך על המזון דכתיב ושבעת וברכת ואמר שזה דרך המינים שאין מאמינים בדברי קבלה וכמו שאמרו והם דקדקו על עצמן כזית וכביצה ואין הפירוש נראה לי שלא נכתוין עכשו אלא בענין תפלה וילמד דבר מענינו ואפשר לפרש לשיטה זו שמלת טובים רומזת על השלמים והשקטים נקיים משבט הדאגות ומצער האנחות כענין ונהיה טובים שהוכרנו והוא מכיון לומר יברכוך אותם שהנחת להם בכדי לברכך אבל הענינים שכל עניניהם בדאגה ושממון במה יברכוך וזה דרך המינות וכן י"מ יברכוך טובים הצדיקים אבל הרשעים לא תכנס תפלתם לפניך והוא אינו מאמין שהקב"ה חפץ בתשובתן של רשעים ואם דוד אמר וחסידיך יברכוכה הרי צירף עמו יודוך יי' כל מעשיך וגאוני הראשונים פירשו בו שענין טובים רומז על המלאכים ואומר לחבירו יברכוך טובים והרי הענין כשתי רשויות ויראה לי בפירוש דבר זה על שיטה זו ר"ל מה שהוא קורא טובים השלמים והנקיים מכל דופי ר"ל השכלים הנפרדים ושאר הביות העליונות שזה מכיון לומר שיברכוהו הם שמקבלים תכלית התועלת בהשגחתו התדירה עליהם ויראה מדבריו כאלו אין השגחתו נשפעת בתחונתם או שמה כוננתו ליחס ממשלה לעליונים.

4. פתח עינים מגילה (כה).

מודים מודים משתקין אותו דוקא בש"ץ אבל ביחיד לית לו בה וחוזר וקורא כמה פעמים עד שיכיון מ"מ כל שאפשר שיכיון בפעם אחת הדור הוא לו יותר כן איתא בירושלמי. הריטב"א. נמוקי רבינו בצלאל. וכן הסכים רבינו האר"י זצ"ל וקצת אחרונים לדברי הירושלמי כמו שכתבתי אני בעניי במקומו. והשתא ארוחנא דגם הריטב"א גדול המורים מסכים הולך לירושלמי.

5. מגן גיבורים שלטי גיבורים (סי' קכא)

הב"י הביא בשם החוספות בברכות דף ל"ד א' ד"ה אמר שכתבו בשם הירושלמי הדא דחימר בציבור אבל ביחיד חחונני' הם וכתב הב"י דהטעם שהשמיט הטור דברי הירושלמי אלו משום דבטי' ט"א הביאו לענין שמע שמע וכתב הטור שאין לחלק כיון דבש"ס דילן אינו מחלק בזה וה"ה כאן ע"ש אמנם לפע"ד נראה דיש מקום לומר דדוקא בשמע שמע אין לחלק בין יחיד לציבור מ"מ במודים מודים יש לחלק שפיר דשאני שמע דלא שייך בזה ענין חחוננים משא"כ במודים מודים שייך לומר חחוננים הם ובה הנה מקום אחנו לומר דגם הירושלמי גופיה לא אמרו רק במודים מודים ולא בשמע שמע וכו'.

2. ראש יוסף מגילה (כה).

משנה האומר יברכוך טובים ה"ז דרך מינות יש בכאן ז' פירושים והנני פורטם א' פירש"י כאן וכפי דעתי מ"ש בהרצאתן היינו שמבקש שירחם ה' על הצדיקים ועל החסידים לא בשביל הרשעים ואין זו מדרך הארץ כי הרשעים ג"כ בנים של מקום שנאמר בנים לא אמן בם בנים משחיתים ואדרבא יבוקר פנקסם שיאמרו מי הם אלו החסידים שבזכותם ראוי לעשות להם ועוד אדרבא עיקר הרחמים מתעוררים למי שאין לו משלו כלום כמ"ש וחנותי את אשר אחון למי שאין לו משלו כלום וכפשוטו ג"כ הוא ולפ"ז יברכוך טובים אות אית"ן לרבים נסתרים כלומר עשה בשביל הטובים כדי שיברכוך אח"כ כו' ומינות ל"ד אלא אין ראוי לומר כן... הב"י פירש"י באלפסי ברכות פ' אין עומדין הר"ז דרך מינות שכל העולם חייבין לברכו יראה לפרש שכופר ואומר אין בו בחירה כי אם הקדוש ברוך הוא בלא צדיקים ואין בידם בחירה רק לקילוס שמו יתברך כמו מלאכים ורשע אין בו בחירה ובראו כלו חיות ועופות וכדומה הר"ז מין שהכל חייבין לברכו צדיק ורשע לא קאמר וכל פעל ה' למענהו עדות כי קילוס כשהקב"ה עושה דין ברשעים כו'... הג' פירוש הר"ן כאן טובים אותם שאתה מטיב להם ע"ד ונשבע לחם ונהיו טובים (עיי' בי"מ בתרא ברבינו יונה) שנראה שיש ב' רשויות א' מטיב וא' מריע והמטיב ברא לן אנשים מטיבין והמריע ברא מריעין וזה מין. הד' פ' י"מ ברבינו יונה שם שאומר יברכוך טובים על ברכת המזון וכדומה שאומר כשאתה מטיב להם הם מברכין וראוי לברך אותך אבל כשאתה מריע ונותן לו פרנסה ברעבון אין ראוי לברך אותך וזה טעות ורשע. ה' פירוש המשניות להרמז"ל האומר שטובים בלבד משבחים אותך אבל הרעים אין משבחים אותך וזה טעות ושקר שהכל משבחים להשר כל העולם שנאמר מי לא יראך מלך הגוים ואם עובר עברה מחמת כבישת יצה"ר ועריבת הגוף כמ"ש בספר המגיד שעון קצת שוגג ובראנו שם שיש ד' כתות וד' מיני עבירה חטא עון פשע מרד. והבן זה: הוי"ו עיי' עין יעקב בשם רשב"א בשם הירושלמי ב' רשניות שאומר שהצדיקים ברא א' והרשעים ברא א' וזה מין: ה"ז פירוש [התוספת ד"ה יברכוך טובים כלומר אלקים טובים וטובים קאי על אלקים וה"פ יברכוך משבחים הבריות לאלקים טובים ולא למריע ואין להאריך: האומר על קן צפור כו' ובגמ' או"ב נמי ושייך טעמא דמטיל קנאה דאו"ב אין נוהג אלא בבהמה טהורה לא בחיה טהורה והרמז"ל בה' תפלה פ"ט ה"ז טיים ואלו הי' רחמנות לא הי' מתיר לשחוט כלל ועלח"מ כתב שהרמז"ל פסק כמ"ד גזירות דמסתבר טעמי' וא"י לכאורה איזה נ"מ לדינא בין מטיל קנאה או גזירות והר"ן כ"כ כמ"ש הרמז"ל וי"ל אם אומר כשם שחסת על עני ליתן לו צדקה ולהקזיר עבוטו כסות יום ביום וכדומה חס עלינו למ"ד מטיל קנאה ל"ש כאן ולמ"ד גזרות גם זה אסור שאין ליתן טעם על שום מצוה ואם הטעם כתוב בצדה כי חק עלינו ממצות מלך כפירש"י ז"ל.

6. רשב"א ברכות (לג):

לא קשיא הא דאמר מילתא ותני לה הא דאמר פסוקא פסוקא ותני לה. פירוש רבי' האיי גאון ד"ל⁸⁶ דפסוקא פסוקא מגונה הוי שתוקי לא משתקינן ליה, אבל מילתא מילתא סלוקי נמי מסלקינן ליה. ונראה שפירש כן משום דמילתא מילתא הוי כמודים מודים⁸⁷. אבל שאר המפרשים פירשו בהיפך⁸⁸.

3. תוספות ברכות (לד).

⁸⁹ אמר מודים מודים משתקין אותו. ירושלמי ⁹⁰ הלא דמינא בלבוך בלל צימד חחוננים הם: אמר פסוקא פסוקא וכפ"יה. פ' בקונטרס משתקין אותו דמחזי כעושה צ' רשויות וכו' ג' וכפ"ח מפרש איפכל פסוקא פסוקא אין משתקין אותו מיהו מגונה הוי

לע"נ ברוך בענדיש וברכה גרוס ע"ה

מגילה דף כ"ה

נסדר ע"י ר' אשר יעקב מילמן

7. דברי דוד ברכות (לג):

גמ' הא דאמר מילתא מילתא ותני לה הא דאמר פסוקא פסוקא כו'. בי שיטות, רש"י קמפרש דמילתא מילתא הוי מנונה ופסוקא פסוקא משתקינן ליה, ובה"ג ור"ח וכן הר"ף מפרשים בהיפוך, והתוס' וכן הר"ש כתבו דמסוגיין משמע כפירוש רש"י, והמהרש"א כתב דלא ידענא מהיכן משמע להם כן, וטעמא דבה"ג והר"ף נראה משום דלישנא דר' זירא דאמר כל האומר שמע שמע כו' משתקיין אותו משמע טפר דקאי על מילתא מילתא, ולישנא דברייתא דאמר הקורא שמע וכופלה הרי זה מנונה משמע, ועיין בשנות אליהו להגר"א פירושו והוא נכון.

12. הלכות ספר תורה גנזי מצרים (עמוד 35)

קורין אותן לשבח כגון ישגלנה ישכבנה בעפלים בטחרים וכול' מכלל דמיבעי ליה לסופר למכתב יתהון הכי כדכתיב דהני דקריין ולא כתיבין חובת הקורא הן בלבד שיאמר אותן על פה ולא ניתנו להיכתב.

8. תוספות ר' יהודה החסיד ברכות (ח):

מקרא⁵⁷², ותרגום ברכת כהנים, יברכך, יאר, ישא⁵⁷³, מפרש במגלה⁵⁷⁴ שאינו מתרגם משום ישא⁵⁷⁵, 'כלום' שאין לפרסם שהקב"ה נושא פנים לישראל, שאמות העולם מליזים עליו⁵⁷⁶, אע"פ שתרגומו בנדה פ' בתרא⁵⁷⁷ ולקמן במכילתין⁵⁷⁸, מ"ד.

13. שו"ת אגרות משה או"ח ח"ג (סי' מא')

בתיבות שהקרי אינו כדכתיב אם צריך להסתכל על התיבה הכתובה בשעת קריאה

י"ט טבת תשל"ב.

מע"כ ידידי הרה"ג מהר"ר אפרים גרינבלאט שליט"א.

ובדבר תיבות שנקראו שלא כהכתוב כמו ישכבנה על ישגלנה אם צריך להסתכל בתורה הכתובה ולקוראה כמו שהיה כתוב מה שהוא קורא או יכול לקוראה בע"פ הנה בספרי אגרות משה חאו"ח סימן ל"ב ענף ו' כתבתי מסברא דבנטף שעה על ישגלנה צריך ג"כ להוציא אחרת בשבת כמו בנטף על תיבות אחרות מטעם שאסור לקרא על פה, ובנטף על שם הוי"ה שנקרא בשם אד' כתבתי שהוא במחלוקת התוס' ורבנו הלל בספרי עיי"ש, והיא בתשובה שנכתבה לך בשנת תשי"ג והסברא דמאחר שאסור לקרות אפילו אות אחת שלא מן הכתב יש לנו לומר על כל שאפשר שהוא ג"כ מן הכלל, שלכן מסתבר דהלכה מסיני הוא שנקרא את אותיות ישגלנה כמו ישכבנה.

ואף שלא שייך לומר כן על קריין ולא כתיבין כלל אבל ליכא כזה בתורה אלא בנביאים וכתובים כדחשיב הגמ' בנדרים דף ל"ז, ואף דא"ר יצחק שם דקריין ולא כתיבין הל"מ משמע ששייך זה גם על נביאים וכתובים, אבל בתורה לא מצינו זה, אלא כל קרי שבתורה איכא כתיב תחתיו ושייך לפרש דזהו ענין ההלכה, ורק שמות הוי"ה לר' הלל בספרי למה שבארתי הוא קריאה בעל פה.

9. מאירי מגילה (כה):

המשנה העשירית והכוונה בה [בענין החלק החמישי]²⁶⁰ לבאר בה איזו פרשה אנו חוששין בה שלא לפרסמה, ואיזו אין חוששין בה, ואמר שמעשה ראובן הוא ענין²⁶¹ וישכב את בלהה וגומר, נקרא ולא מתרגם, שלא ידעו הכל בסורחנה, ויש גורסין²⁶² נקרא ומתרגם, וענין מתרגם, ר"ל בבית הכנסת, שהוא הפרסום הגדול, הא כל אחד בביתו אין לך דבר שאינו מתרגם²⁶³ מעשה יהודה ותמר נקרא ומתרגם.

10. צפנת פענח הל' תפילה (פ"יב הל' יב')

הלכה יב וברכת כהנים טו'. עי' בירוש' כאן נראה דס"ל דהא דל"ן מתרגמין ברכת כהנים זה רק בשעת הברכה דל"ן אין לך לפרסם משום דל"ן לא הוי קריאה רק ברכה, אבל בשעה שקורין בתורה לך לפרסם, ובאמת בירוש' גרס לא ניקראין ור"ל דלא הוי קריאה ויכול לקרות בע"פ. וגם אין אחד יכול להוציא חבירו. ועי' מש"כ רבינו בעל' ביקורים פ"ג וצפ"י ד' מהל' מטעם שני:

11. הערה 575 על תוס' ר"י החסיד

ופעם א' תרגום ירוש'. 573 במדבר ו כד—כו. 574 כה ב. 575 מבואר דגם ביחיד אין מתרגמין ברכת כהנים, וכן מבואר בתר"י שהקשו על ה"ימ (= רש"י) דאפי' עטרות ודיבון שאין בהם תרגום, לימא פסוקים של ברכת כהנים ואחרים הרבה, ע"ש. וכן בדברי רב האי גאון (אוצה"ג חה"ת עמ' 21): "ואלה (= עטרות ודיבון, ראובן ושמעון לוי ויהודה וזולתן) אי אפשר לתרגמן כל עיקר, אבל ברכת כהנים אפשר למתרגמה, אלא גזרה היא משום ישא, ואפי' יחיד אינו מתרגם כי כן נהגו רבותינו וכו'". וכן בשבש"ל סי' עח בשם גאונים, (וראה ב"אור גדול" למשניות מגילה פ"ד מ"י). 576 ראה ר"ה יז ב. 577 ע ב: "כתוב אחד אומר

לע"נ ברוך בענדיט וברכה גרוס ע"ה

אליבא דהלכתא

מגילה דף כ"ה

נסדר ע"י ר' אשר יעקב מילמן

ענין א' - בענין האומר מודים מודים משתקין

מהדורת דרשו שם 6

6) ואם אינו כופל ברציפות אלא מפסיק איזה זמן, כתב לעיל (סי' סא ס"ק כב) לענין כפילת תיבות בקריאת שמע, שאם ממתין איזה זמן בין הקריאה הראשונה לשניה אין משתקין אותו, ואפילו אין זה מגונה, וכתב המקור חיים (שם סי' ד"ה כשקורא) שצריך להפסיק יותר מכדי שאילת שלום.

ומטעם זה מצינו עוד דברים שאין לכופלם, שכתב ברמ"א לעיל (סי' סא ס"ב, ובמשנ"ב שם ס"ק כח) שיש להזהר לא לענות על ברכה שתי פעמים 'אמן', ועוד כתב לעיל (סי' סו ס"ק לא) שאסור לענות פעמיים 'אמת' בסוף קריאת שמע. וכשלא כיוון בפסוק "פותח את ידך" ועליו לחזור לאומרו שנית, כתב בספר עוד יוסף חי (לבעל הבן איש חי פ' ויגש אות ח) שמטעם זה ימתין מעט, כדי שלא יראה כשתי רשויות. וראה מה שכתבנו לעיל סי' סא סעיף ט-יג.

שו"ע או"ח סי' קכא ס"ב

קכא דיני מודים. וכו' נ' סעיפים:

- א א א שוחין (ב) במודים תחלה ב וסוף:
- ב ב האומר מודים מודים משתקין אותו:
- ג ג יחיד אין לו לומר ברב רבנות: הגה וכן עיקר וכן נראה לי לנהוג אבל המנהג הפשוט אינו כן רק אפי' יחיד אומר אותו כל זמן שראוי לנציחות כפי ולינו (ג) נראה (בי בשם מהרי"ג):

ביאור הלכה סימן קכא

* האומר 'מודים מודים' וכו'. מסתפקנא אם אָמר רק תבתי "מודים מודים" לבד והשאר אָמר קהלכתו, אם גם כִּןה משתקין אותו, דאולי הגמרא מְרִי דְכַפֵּל גַם הַתְּבוּת שְׁאָחֵר זֶה, אֲבָל כִּןה לְבַד לֹא מְחַזֵּי כְּשִׁפְתֵי נְשִׁיט, אַחֲרֵי שְׁאֲחֵר־קָף אָמַר "שְׁאֵתָה הוּא ה' אֱלֹהֵינוּ". ומבְּכֻחוֹת ל"ג ע"ב דָּאָמַר לְעֵנְן קְרִיאת שְׁמַע: הָא דָּאָמַר מִלְתָּא מִלְתָּא וְתַנִּי לָהּ וּמְסַתְמָא הוּא הַדִּין לְעֵנְן "מודים", מְשַׁמַּע לְכַאוּרָה מִתְּבַת "מִלְתָּא מִלְתָּא" דְּלֹא "שְׁמַע" בְּלַחֲוֵדָה רַק אָמַר בְּכַפִּילָא גַם יִתְרַ הַתְּבוּת, וּמְכַל מְקוּם יֵשׁ לְדַחֲוִת, דְּלֹא דוּקָא נֶקֶט הָאִי לְשַׁנָּא; וְתַרְע, מְדָאָמַר שֶׁם גַּם כֵּן: הָא דָּאָמַר פְּסוּקָא פְּסוּקָא, וְהַלְפוּסְקִים דְּסִבְרוּ דְּכִןה מְשַׁתְּקִין אוֹתוֹ, כְּדוּדָא אֶפְלוּ לֹא אָמַר רַק הַפְּסוּק "שְׁמַע" ב' פְּעָמִים גַּם־כֵּן מְשַׁתְּקִין אוֹתוֹ; וְאֶפְלוּ אִם תְּמַצִּי לִזְמַר דְּלְעֵנְן "שְׁמַע" מְקַלִּינָן בְּתַבַּת "שְׁמַע שְׁמַע" בְּלַחֲוֵד דְּעַל־יְדֵיָהּ לֹא מְחַזֵּי כְּשִׁפְתֵי נְשִׁיט, אֶפְשָׁר בְּתַבַּת "מודים מודים" חֲמוּר טְפִי, דוּמְנָא דְּמָאִי דָּאָמַר שֶׁם כְּדָף יָד ע"ב: כָּל "אָמַת אָמַת" תְּפַסְסָה לְהָאִי גְבָרָא, וְצָרִיף עֵינָן:

ענין ב' - בענין האסור לבעול נכרית

שו"ת רבנו יוסף מסלוצק סימן נט

אבל מ"מ הדבר צריך עיון, מהא דאיתא במס' מגילה דף כ"ה ע"א האומר ומזרעך לא תתן להעביר למולך לא תתן לאעברה בארמיותא משתקין אותו בניזיפה, וכתב רש"י בד"ה משתקין אותו בניזיפה, שעוקר הכתוב ממשמעו שהוא עבודת חוק לאמוריים להעביר בניהן לאש, ונותן כרת לבא על בת עכו"ם, ומחייב מיתת ב"ד על המזיד בהתראה, וחטאת על השוגג, עכ"ל שם. וכן כתב הר"ן בעצמו שם במשנה זו"ל, האומר ומזרעך לא תתן להעביר למולך לא תתן לאעברא בארמיותא שמפרש הכתוב בישראל הבא על הכותית והוליד ממנה בן לעכו"ם משתקין אותו בניזיפה שגם זה מגלה פנים בתורה שלא כהלכה ומחייב כרת לבא על הכותית עכ"ל. ואי הוי אסור מהל"מ דהוא דאורייתא וספיקו אסור כמבואר ביו"ד סימן רצ"ד וגם חייב בזה כרת, לא הוי קרי לי' מגלה פנים בתורה שלא כהלכה. הרי דס"ל דליכא בצנעה מדאורייתא כרת, וע"כ קרא דדברי קבלה יכרת ה' קאי על בפרהסיא אם לא פגעו בו קנאין, דמדרבנן מדברי קבלה ודאי לא שייך כרת כדאמרינן בגיטין דף נ"ה ע"ב כרת מדבריהם מי איכא. וכן איתא להדיא בג"י פרק בן סורר ומורה, דבצנעה ליכא כרת. וכדעת הח"מ בא"ע שם. וכן כתבו התוספת ביבמות דף ט"ז ע"ב ד"ה קסבר כו', ומדאורייתא כו'.

וכן כתב הסמ"ע בח"מ [סימן ל"ד ס"ק ד'], וז"ל ובוועלי כותית פסולין מדרבנן... ואין לומר דכיון דקנאים פוגעין בו הוי עבירה שיש בה חיוב מיתה, ולא גרע מחייבי מלקות והוי בגדר פסולי דאורייתא. דהא זה דווקא בפרהסיא, דהיינו בפני עשרה מישראל וכמעשה שהיה. ואף שהב"ש [בא"ע סימן ט"ז סק"ב], כתב בשם הדרישה והב"ח דאפילו בצנעה אם לא קבל דינו אז מפורש בקבלה שהוא בכרת... וראיתי בחידושי הר"ן בסנהדרין דף פ"ב בד"ה ב"ד של חשמונאי גזרו הבא על הא"י חייב עליו משום נ"ש ג"ז, דנסתפק בזה וז"ל שם וא"ת והרי אמרו שקנאין פוגעין בו והיא הל"מ, וכיון שכן למאי אצטרין ב"ד של חשמונאי, ובפרק אין מעמידין אמרינן שאין קנאין פוגעין בו אלא בפרהסיא וכמעשה שהיה ואתו אינהו וגזור אפילו בצנעה, ומעתה אף הכרת האומר בקבלה כמו כן אינו אלא בפרהסיא, שאם היה הכרת אף בצנעה למה הוצרך ב"ד של חשמונאי לגזור על הכותים הרי יש בו כרת, אלא שמ"מ יש לתמוה מה ענין הכרת לחלק בין צנעה לפרהסיא, ואפשר שהכרת הוא מפני חלול השם וחילול ליתא אלא בפרהסיא... ולפי התירוץ השני של הר"ן, בצנעה נמי אסור מן התורה וחייב כרת, ורבנן למלקות הוא דגזור.

לע"נ ברוך בענדיט וברכה גרוס ע"ה

אליבא דהלכתא

מגילה דף כ"ה

סדר ע"י ר' אשר יעקב מילמן

ענין ג' - בענין מפטירין במרכבה בשבועות

לבוש אורח חיים סימן תצד'

קורין בשני בקרבנות היום וביום הבכורים וגו' [במדינת כה, טו], ומפטירין (ד) ב' במרכבה דחוקאל (א, איכה) משום שבאותו היום באותו המעמד הנבחר השיגו כולם למעלת הנבואה, וכולם קטניהם וגדוליהם שמעו אנכי ולא יהיה לך מפי הנבורה ובלי הפסק, שכולם השיגו באותו מעמד מעשה מרכבה ככל מה שהשיג יחוקאל בענין, שנאמר [שמות כ, יח] וכל העם רואים את הקולות, שרמזו כולו למעשה מרכבה, לכך מפטירין ג"כ במעשה מרכבה שהוא מעין המאורע, ומתחיל ויהי בשלושים שנה וגו', ואומר אשרי, יהללו, ובמוסף מזכיר ב' קרבנות המוספים וביום הבכורים וגו' עד שני תמידין כהלכתא, ואומר פיוט אתה הנחלת וכו', אז שש מאות וכו' ג:

משנה ברורה או"ח תצד'

השלישי. וקורין הנדרות בטעם העליון. וצ"ע בבאור הלכה שבארמי בארקה: (ד) בפירוש דחוקאל. ונוהגין במקצת מקומות (ג) שגדול וקצת קורא זאת ההפסדה, וקמך לדבר: 'ולא במעשה מרכבה אלא אס-פן הנה קצת ומבין מדעתו'. וגם יש נוהגין, שקל מי שקורא אותה עם המפטיר קלחש אומר אותה גם-כן מקצת מפני כבוד: ב (ה) 'קל הכבוד'. ואם

ענין ד' - בענין ליצנותא של ע"ז

שו"ע יו"ד סי' קמז ס"ה

ד' י מותר להתלוצץ באילים:

הגה [ח] (א) מותר לומר לגוי (ב) [י] (ג) אלהיך יהיה צעור או ילתי מעשיך (רמב"ם בפרוש המשנה):

ט"ז יו"ד קמז'

ורבותא זאת יותר פשוט מן אידך גיסא ועל פי זה ינחא לשון הרע"ש והטור ממה שהקשה עליהם צ"י: (ב) אלהיך יהיה בעורך. אגז שיטפיה לא דק בהוראה זו כי למדה מדברי הרמב"ם סוף פרק ה' דגיטין ועיינתי שם שלא נכתוב לזה מ"ו להמיר אמירה זו אלא התם קאי על ומחזיקין ידי (עובדי עזריה) [גויס] בשביעית דהיינו שעושין מלאכה בשביעית ואס"ה יכול לומר להו אלהים יהיה בעורך או ילתי מעשיך וקאי על השם יתברך אך שדפוסים ישנים של רמב"ם כתוב אלהיך ונלי ספק הוא טעות סופר דאם כן אין לו שייכות לשם דלא מיירי מזה כלל וכן הוא בדפוסים חדשים בהדיא כמו שכתבתי ואמירה זו דאלהיך נראה שהוא איסור גמור שמחזיק ידי עובדי אליל ובלבוש כתב הטעם להימר לפי שהוא מתלוץ עליו ואין זה כלום דמכל מקום העובד כוכבים סוגר שנאמת אינו מתלוץ וגמלא מחזיק ידי העובד כוכבים

פיה"מ ספ"ה דגיטין מהדו' אבן טבון

דרכי שלום. ומחזיקין ידי עו"כ בשביעית בדבור בלבד כגון שיראה אותו עובד אדמה שיכול לומר לו יהא אלהים בעורך ואפילו ביום

בית לחם יהודה יו"ד קמז'

לא יאמר לעובד כוכבים באמונה שיש לאלהיך ולא יאמר אני משביעך על אמונתך ולא יאמר אדם כשהוא רוצה לישבע לעובד כוכבים אשבע באלהותו לשקר גם זה לא יעשה. אם יאמר העובד כוכבים אלהינו או אדונינו יעורך או ילך או יהיה עמך אל יענה היהודי אמן כי כוונתו על אלוה שלו אבל אם יאמר אלהיך או אדוניך ילך או יענה אחריו אמן:

פיה"מ ספ"ה דגיטין מהדו' קפח

דרכי שלום. ומחזיקין ידי גוים בשביעית, בדברים בלבד כגון שראהו עובד את האדמה אומר לו יעורך ה' או יצליח דרכך וכיוצא בזה. ושואלין בשלומן של גוים ואפילו ביום אידן 49.

ש"ך יו"ד קמז'

הפרישה ופשוט הוא: ג. אלהיך יהיה בו'. והצ"ח כתב דדוקא אלהים יהיה בעורך מותר אבל אלהיך אסור ודלא כהעט"ז: